

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2003 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzaak is gebleken van een wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2003, vastgesteld bij de wet van 30 januari 2003, Stb. 68, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 oktober 2003, Stb. 443;

Zo is het, dat Wij, met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2003 wordt gewijzigd, zoals blijkt uit de bij deze wet behorende begrotingsstaat.

Artikel 2

De vaststelling van de in artikel 1 bedoelde begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Artikel 3

De begrotingsstaat van de baten-lastendiensten Centrale Financiën Instellingen en de Rijksarchiefdienst voor het jaar 2003 wordt niet gewijzigd, zoals blijkt uit de bij deze wet behorende begrotingsstaat inzake deze diensten.

Artikel 4

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 december van het onderhavige begrotingsjaar. Indien het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst, wordt uitgegeven op of na de datum van 1 december, dan treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van dat Staatsblad en werkt zij terug tot en met 1 december van het onderhavige begrotingsjaar.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2003 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2003 te wijzigen.

De in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)

B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGS(STAAT)

De opbouw van deze algemene toelichting is als volgt:

1. Aansluiting met de Najaarsnota
2. Algemene toelichting
3. De verdiepingsbijlage

B1. Aansluiting met de Najaarsnota

Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de begroting van de verplichtingen en de uitgaven voor het jaar 2003 te verhogen met resp. € 430,6 miljoen en € 218,8 miljoen. De begroting van de ontvangsten wordt verlaagd met € 19,9 miljoen. De mutaties die tot deze verhogingen resp. verlaging leiden zijn opgenomen in de Najaarsnota. De aansluiting tussen de Najaarsnota en dit wetsvoorstel is als volgt:

Van begroting 2003 naar 2 ^e suppletore begroting 2003 (bedragen x € 1 miljoen)			
	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting 2003	24.652,4	24.766,6	1.154,8
Nota van wijziging	-130,4	-136,2	-
Amendementen	-	-	-
Geautoriseerde begroting 2003	24.522,0	24.630,4	1.154,8
Mutaties 1^e suppletore begroting	706,4	708,4	150,9
Mutaties Miljoenennota opgenomen in dit wetsvoorstel	405,2	195,1	67,9
Mutaties Najaarsnota opgenomen in dit wetsvoorstel	25,4	23,7	-87,8
Totaal mutaties in dit wetsvoorstel	430,6	218,8	-19,9
Stand 2 ^e suppletore begroting 2003	25.659,0	25.557,6	1.285,8

B2. Algemene toelichting

De mutaties die in deze suppletore begroting zijn verwerkt, zijn als volgt verdeeld over beleidsmatige, autonome en technische mutaties:

(bedragen x € 1 miljoen)				
	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Saldo uitgaven en ontvangsten
Beleidsmatige mutaties	102,8	66,0	-18,2	84,2
Autonome mutaties	-124,1	-66,3	11,3	-77,6
Technische mutaties	451,9	219,1	-13,0	232,1
Totaal 2^e suppletore begroting 2003	430,6	218,8	-19,9	238,7

De beleidsmatige mutaties vloeien voort uit beleidsintensiveringen of bezuinigingen op bestaand beleid. De autonome mutaties bestaan uit mee- en tegenvallers. De technische mutaties betreffen met name de bijstellingen uit de aanvullende posten en overboekingen van en naar andere departementen. Hierna worden de belangrijkste autonome en beleidsmatige uitgaven- en ontvangstenmutaties afzonderlijk toegelicht.

Voor een gedetailleerd beeld van de begrotingswijzigingen wordt verwezen naar de verdiepingsbijlage.

Toelichting op de beleidsmatige mutaties

Het saldo van uitgaven en ontvangsten van de beleidsmatige mutaties bedraagt € 84,2 miljoen. De belangrijkste beleidsmatige mutaties betreffen:

Artikel 1 (primair onderwijs)

De gemeenten hebben de middelen voor voor- en vroegschoolse educatie niet volledig besteed. Een bedrag van € 31,8 miljoen wordt via verrekening bij de gemeenten teruggevorderd.

Artikel 14 (cultuur)

Voor het wegwerken van achterstanden bij de huisvesting van musea, archieven en diensten wordt € 3,7 miljoen aan de begroting toegevoegd.

Artikel 17 (nominaal en onvoorzien)

Op dit artikel is een tegenvaller ingeboekt van € 78,3 miljoen. Als gevolg van het Hoofdlijnenakkoord Balkenende II is de tranche 2003 van incidentele loonontwikkeling tranche 2003 verlaagd van 0,5% naar 0%.

De ontvangsten dalen met € 18,6 miljoen als gevolg van de taakstelling op de niet belastingontvangsten. Ook deze taakstelling komt uit het Hoofdlijnenakkoord en de taakstelling treft alle departementale begrotingen. Deze algemene taakstelling moet ingevuld worden door meevallende niet-belastingontvangsten op de diverse departementale begrotingen, waaronder die van OCW.

Artikel 18 (bestuursdepartement)

Op dit artikel is een kasschuif naar 2003 verwerkt van € 31,9 miljoen en bestaat uit verschillende onderdelen. Het betreft onder meer de extra kosten voor flankerend beleid, de veranderorganisatie kwaliteitsslag OCW, vertraging van de verhuizing en een automatiseringsimpuls.

Toelichting op de autonome mutaties

Het saldo van uitgaven en ontvangsten van de autonome mutaties bedraagt - € 77,6 miljoen. De belangrijkste autonome mutaties betreffen:

Artikel 11 (studiefinanciering)

De relevante WSF-uitgaven dalen met € 61,0 miljoen als gevolg van aanpassingen van de raming 2003. De belangrijkste mutaties betreffen:

- Lager dan voorziene uitgaven voor 2003 als uitvloeisel van de begrotingsraming 2004 op het onderdeel basisbeurs en aanvullende beurs voor een totaal van - € 109,0 miljoen. Dit komt met name door minder omzettingen van de voorwaardelijke lening prestatiebeurs naar gift. Dit betreft vooral de omzettingen vanwege het behalen van het diploma binnen 10 jaar na het begin van de studie.

- Op andere onderdelen van de prestatiebeurs is de begroting verlaagd met € 6,6 miljoen. Dit is het resultaat van de realisatie 2002 en de realisatie in de eerste maanden van 2003.
- Een verhoging van de uitgaven met € 47,8 miljoen op het onderdeel reisvoorziening. De verhoging is als het volgt te verklaren:
 - Een verhoging van de basisraming voor de vergoeding 2003 van het ov-contract met € 61,1 miljoen door de verlenging van het contract met de vervoersbedrijven per 1 januari 2003.
 - Een bijstelling van de afrekening van het ov-contract over voorgaande jaren met € 12,9 miljoen.
 - Een bijstelling van - € 35,3 miljoen van de uitgaven voor de ov-kaart die als prestatiebeurs (lening) wordt verstrekt.
 - Een bijstelling van de uitgaven voor 'reisvoorziening overig' met € 7,0 miljoen.
 - Overige bijstellingen op dit relevante uitgavenonderdeel van € 2,1 miljoen.

De relevante WSF-ontvangsten zijn met € 11,9 miljoen gestegen door voornamelijk een aanpassing van de raming op het gebied van renteloze voorschotten op grond van de realisatie in 2002.

Artikel 12 (tegenwoordiging onderwijsbijdrage en schoolkosten)

De uitgaven dalen met € 16,3 miljoen als gevolg van:

- een meevaller van € 23,9 miljoen op het onderdeel 'TS17-', voornamelijk met betrekking tot de uitgaven voor het schooljaar 2002/2003;
- een aanpassing van de raming voor 2003 met € 2,6 miljoen met betrekking tot de uitgaven voor 'WTOS 18+';
- en een aanpassing van de raming voor 2003 met € 5,0 miljoen op het onderdeel 'VO18+'.

Toelichting op de technische mutaties

De technische mutaties zijn voor het totaal van de rijksbegroting budgettair neutraal. Zij beïnvloeden echter wel het totaalbeeld van de OCW-begroting.

Het saldo van de uitgaven en de ontvangsten van de technische mutaties is € 232,1 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door overboekingen van en naar andere departementen. Ook zijn de loonbijstelling en de prijsbijstelling uitgedeeld naar de artikelen.

Toelichting op de verplichtingenmutaties

Het verschil tussen de verplichtingenmutaties en de uitgavenmutaties bedraagt € 211,8 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat op alle artikelen -waar de verplichtingen worden aangegaan in het jaar voorafgaande aan de betaling - er sprake is van een dubbele verplichtingenverhoging, namelijk voor het lopende jaar en het volgende jaar. Dit geldt met name voor de artikelen beroepsonderwijs en

volwasseneneducatie, hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs en onderzoek en wetenschappen.

B3. De verdiepingsbijlage

1. Basisonderwijs en 2. Expertisecentra

Budgettaire gevolgen van beleid

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	7.070.644	7.091.191	186.652	7.277.843
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	7.072.779	7.093.326	186.652	7.279.978
Toegankelijkheid	1.347.349	1.444.224	1.130	1.445.354
• onderwijsachterstandenbeleid	507.915	541.735	-15.860	525.875
• onderwijs aan leerlingen met handicap of gedragsstoornis	516.380	576.675	1.153	577.828
• wsns	295.542	300.391	15.840	316.231
• asielzoekers	5.366	3.325	-364	2.961
• onderwijs in het buitenland	14.041	14.036	0	14.036
• overig	8.105	8.062	361	8.423
Onderwijskwaliteit	639.733	690.840	1.670	692.510
• kerndoelen	0	0	0	0
• groepsgrootteverkleining van de onderbouw	558.818	608.960	1.200	610.160
• leerlingvolgsystemen	1.363	386	279	665
• schooltijden	0	0	0	0
• oalt	70.265	72.267	0	72.267
• schoolzwemmen	4.538	5.245	0	5.245
• overig	4.749	3.982	191	4.173
Toerusting	5.085.697	4.958.262	183.852	5.142.114
• personeel	3.887.482	4.084.732	-9.663	4.075.069
• materiële vergoedingen	769.148	771.886	9.985	781.871
• bestuurlijke krachtenbundeling	35.116	36.169	0	36.169
• schoolbegeleidingsdiensten	59.017	60.809	-1.939	58.870
• overig + uitdelingen	334.934	4.666	185.469	190.135
Ontvangsten	20.769	29.533	2.514	32.047

Overig bij "Toegankelijkheid" bestaat uit:

- Restant aanvullend formatiebeleid in basisonderwijs (niet toe te rekenen aan achterstandsleerlingen of gehandicapten (leerling gebonden financiering));
- Brede school.

Overig bij "Onderwijskwaliteit" bestaat uit:

- Ouderorganisaties;
- Diversen projectgelden.

Overig bij "Toerusting" bestaat uit:

- Uitdelingen (bijvoorbeeld conform cao-afspraken zijn deze bedragen ontvangen voor uitvoering van de cao 2001-2003 die nog verwerkt moeten worden in de gemiddelde salarisbedragen /fre-prijzen);
- Projectgelden voor overig onderzoek.

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het primair onderwijs (WPO en WEC) is sprake van een stijging van de uitgaven en verplichtingen ten opzichte van de 1^e suppletore begroting 2003 met € 186,7 miljoen. Voor € 219,6 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 33,0 miljoen gedaald. De ontvangsten zijn met € 2,5 miljoen gestegen. Het betreft een technische mutatie.

Voor het primair onderwijs zijn in de Najaarsnota en de 2^e suppletore begroting de volgende onderwerpen van belang: formatie WPO, voor- en vroegschoolse educatie, toename asielzoekers, leerlingenvolume, vrijval btw schoolbegeleidingsdiensten en taakstelling subsidies.

Naast de mutaties is er sprake van een aantal verschuivingen tussen de operationele doelstellingen die de beschikbare gelden per operationele doelstelling wijzigen, maar die op totaal niveau budgettair neutraal zijn. De belangrijkste is een ophoging van de doelstelling 'weer samen naar school' met circa € 15,8 miljoen ten laste van de doelstelling toerusting (personeel). Naar eerst nu is gebleken, was een deel van de wsns-middelen ten onrechte meegeteld bij deze laatste doelstelling. Deze fout wordt hiermee gecorrigeerd.

Voorts is er onder meer een bedrag van circa € 1,2 miljoen verschoven van doelstelling toegankelijkheid (asielzoekers) naar doelstelling onderwijskwaliteit (groeps-groofterkleining van de onderbouw). De kosten van de specifieke groeiregeling voor (asielzoekers)scholen met forse gewichtsgroei, bleken lager te liggen dan eerder geraamd. De aanvullende financiering voor deze regeling vanuit het budget groeps-groofter grootte van circa € 1,2 miljoen kan daarmee vervallen.

Formatie WPO

Op dit budget heeft een mutatie van € 3,0 miljoen plaatsgevonden door een per saldo hogere uitputting van de reguliere personele vergoeding binnen de WPO-sector. Deze mutatie is verwerkt bij de operationele doelstelling toerusting, onderdeel personeel.

Voor- en vroegschoolse educatie

Het is veel gemeenten niet gelukt alle middelen die zij hebben ontvangen voor voor- en vroegschoolse educatie te besteden. De niet-bestede middelen ad € 31,8 miljoen worden via verrekening bij de gemeenten teruggehaald. Deze mutatie is volledig verwerkt bij de operationele doelstelling toegankelijkheid, onderdeel onderwijsachterstandenbeleid.

Toename asielzoekers

Bij de raming van het aantal asielzoekers ten behoeve van de regeling specifieke uitkering voor gemeenten voor onderwijs aan schoolgaande asielzoekers is uitgegaan van 1.440 leerlingen in het primair onderwijs. De voorlopige realisatie toont 2.100 leerlingen. Dit leidt tot een mutatie van € 0,8 miljoen, die volledig is verwerkt bij de operationele doelstelling toegankelijkheid, onderdeel asielzoekers.

Leerlingenvolume

Door het achterblijven van groei van het leerlingenvolume (voortgezet) speciaal onderwijs ten opzichte van de prognose valt € 0,3 miljoen vrij.

Deze mutatie is volledig verwerkt bij de operationele doelstelling toerusting, onderdeel materiële vergoedingen.

Vrijval btw schoolbegeleidingsdiensten

De invoering van vraagfinanciering voor schoolbegeleidingsdiensten is vertraagd. De compensatie die scholen hebben ontvangen, omdat zij over ingekochte diensten bij de schoolbegeleidingsdiensten btw dienen te betalen, is daardoor op een later tijdstip pas nodig. Hierdoor valt in 2003 € 3,6 miljoen vrij. Deze mutatie is volledig verwerkt bij de operationele doelstelling toerusting, onderdeel schoolbegeleidingsdiensten.

Taakstelling subsidies

In het hoofdlijnenakkoord is een subsidiekorting afgesproken voor OCW. Deze taakstelling heeft het primair onderwijs ingevuld op het budget voor projectuitgaven. De korting bedraagt voor 2003 € 81.000.

Daarnaast leidt een aantal voorgenomen projectuitgaven dit jaar niet meer tot uitgaven. Hiervoor is een mutatie ter grootte van € 1,0 miljoen opgenomen. Deze beide mutaties zijn volledig verwerkt bij de operationele doelstelling toerusting, onderdeel overig en uitdelingen.

3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	5.067.636	5.043.509	121.403	5.164.912
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	5.037.365	5.013.238	119.756	5.132.994
Basisvorming	2.387.884	2.368.534	60.012	2.428.546
Vmbo-leerwegen	1.447.575	1.439.686	36.380	1.476.066
Tweede fase havo/vwo	860.251	864.464	21.620	886.084
Onderwijsverzorging en projecten	71.298	71.635	1.745	73.380
Overige voorzieningen	270.357	268.919	0	268.919
Ontvangsten	1.361	1.361	0	1.361

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het voortgezet onderwijs is sprake van een stijging van de uitgaven met € 119,8 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 134,6 miljoen betreft het technische mutaties. De verplichtingen op dit artikel zijn met € 121,4 miljoen gestegen. Voor € 136,2 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties zijn de verplichtingen en de uitgaven met €

14,8 miljoen gedaald. De ontvangsten zijn ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003 niet gewijzigd.

Door de latere invoering van het wetsvoorstel "voortgezet onderwijs uit het Vervangingsfonds en Participatiefonds" is autonoom het overgangsbudget in 2003 vrijgevallen (- € 7,3 miljoen) en toegevoegd aan de jaren 2004 (€ 0,1 miljoen), 2005 (€ 3,7 miljoen), 2006 (€ 2,1 miljoen) en 2007 (€ 1,4 miljoen). Daarnaast is voor 2003 sprake van een autonome mutatie van - € 7,0 miljoen door een ramingtechnisch verschil tussen de uitdeling en realisering van salarismaatregelen. Beleidsmatig tenslotte is er in het kader van de subsidietaakstelling 2003 een mutatie op de projectuitgaven doorgevoerd van - € 0,5 miljoen.

4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 4 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	2.694.687	2.651.744	160.610	2.812.354
Waarvan garantieverplichtingen	0	0		
Uitgaven	2.626.619	2.545.221	93.120	2.638.341
Middelbaar beroepsonderwijs	2.245.615	2.278.864	73.157	2.352.021
Educatie / inburgering.	340.657	227.415	7.201	234.616
Specifieke stimulering	40.347	38.942	12.762	51.704
Ontvangsten	27.227	68.148	0	68.148

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het beroepsonderwijs is sprake van een stijging van de verplichtingen met € 160,6 miljoen. Voor € 165,9 miljoen betreft het technische mutaties. Voor - € 5,3 miljoen betreft het beleidsmatige mutaties.

De uitgaven stijgen met € 93,1 miljoen. Voor € 92,0 miljoen betreft het technische mutaties en voor ruim € 1,0 miljoen betreft het beleidsmatige mutaties. In de ontvangsten zijn er geen wijzigingen. De beleidsmatige mutaties zijn hierna verklaard.

Middelbaar beroepsonderwijs

Op dit onderdeel is een bedrag van € 1,3 miljoen toegevoegd vanwege de huisvestingskosten van deelnemers in het voortgezet onderwijs op verticale scholengemeenschappen roc-vo. Voor de deelnemers in het voortgezet onderwijs worden de kosten voor huisvesting uit het gemeentefonds betaald en zijn geen onderdeel van het bedrag per deelnemer vo dat instellingen via de WVO ontvangen. De huisvestingszorg bij bve berust bij het regionaal opleidingscentrum zelf en zijn wel onderdeel van het bedrag per deelnemer.

Het gevolg is dat er jaarlijks een tekort ontstaat op de begroting van de verticale scholengemeenschappen omdat zij geen vergoeding krijgen via de WVO van de huisvestingskosten voor vo-deelnemers, maar wel verantwoordelijk zijn voor de huisvesting. Als gevolg van de verschillende regelingen voor de bekostiging van de huisvestingscomponent in de WEB en in de WVO dient er eerst een wetswijziging plaats te vinden zodat vo-deelnemers onder de bve-bekostiging kunnen gaan vallen. Met betrokken gemeenten en de ministeries van OCW en BZK zijn afspraken gemaakt dat de middelen na wetswijziging uit het gemeentefonds worden overgeboekt naar de begroting van OCW. Als gevolg van de demissionaire kabinetsperiode is deze wetswijziging echter vertraagd, waardoor er voor 2003 een tekort is opgetreden.

Middelbaar beroepsonderwijs en specifieke stimulering

Als gevolg van de taakstelling subsidies is op deze onderdelen een bedrag van € 0,3 miljoen afgeboekt.

5. Technocentra

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 5 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	136	4.039	14.249	18.288
Waarvan garantieverplichtingen	0	0		
Uitgaven	136	4.039	5.173	9.212
Ontvangsten	0	4.039	5.173	9.212

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor de technocentra is sprake van een stijging van de uitgaven met € 5,2 miljoen en de verplichtingen met € 14,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. De ontvangsten zijn met € 5,2 miljoen gestegen. Het gaat hier om technische mutaties.

6. Hoger beroepsonderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 6 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	1.587.771	1.548.255	93.535	1.641.790
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	1.609.900	1.590.256	43.387	1.633.643
• Reguliere bekostiging	1.555.573	1.536.509	43.234	1.579.743
• Specifieke stimulering	54.327	53.747	153	53.900
- internationale positie	1.394	399	146	545
- innovatie	29.754	29.754	0	29.754
- doelgroepenbeleid	2.403	3.226	0	3.226
- borging kwaliteit	3.472	1.772	260	2.032
- sectorenbeleid	13.498	12.998	0	12.998
- transp. info aanbod	650	1.252	0	1.252
- overige spec. stimulering	3.156	4.346	-253	4.093
Ontvangsten	17	17	0	17

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het hoger beroepsonderwijs is ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003 sprake van een stijging van de uitgaven met € 43,4 miljoen. De technische mutaties bedragen € 43,8 miljoen. Daarnaast is er een beleidsmatige verlaging van € 0,4 miljoen doorgevoerd. De verplichtingen zijn met € 93,5 miljoen gestegen. Hiervan heeft € 88,3 miljoen een technisch karakter. De ontvangstenraming is ongewijzigd.

De beleidsmatige verlaging van € 0,4 miljoen betreft het aandeel van de sector hoger beroepsonderwijs in de taakstelling op subsidies. Op artikel 17 is dit nader toegelicht.

Bovenstaande mutaties leiden tot enkele aanpassingen in de budgetten van een viertal operationele beleidsdoelstellingen (zie bovenstaande tabel). Belangrijkste aanpassing is de toevoeging van de loonbijstelling 2003 (€ 43,2 miljoen) aan het onderdeel 'reguliere bekostiging'.

Van het onderdeel 'specifieke stimulering' zijn aangepast: internationalisering, borging kwaliteit en overige specifieke stimulering.

- De aanpassing van het budget internationalisering houdt verband met de verhoging van het budget naar het HGIS-niveau. De verhoging van het budget voor borging kwaliteit was noodzakelijk om de benodigde middelen in 2003 voor de uitvoering van de visitaties op het loon- en prijspeil 2003 te brengen. Beide verhogingen (in totaal € 0,4 miljoen) zijn gedekt uit de loonbijstelling 2003.
- In het budget voor 'overige specifieke stimulering' zijn het resterende deel van de loonbijstelling 2003 (€ 1,2 miljoen), de subsidietaakstelling (- € 0,4 miljoen) én de in- en externe overboekingen (- € 1,1 miljoen) verwerkt.

7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 7 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	3.030.874	3.077.925	205.898	3.283.823
Waarvan garantieverplichtingen	433.293	433.293	0	433.293
Uitgaven	3.027.615	3.047.489	82.348	3.129.837
Bekostigde instellingen (7.1)				
Universiteiten				
• bekostiging	2.305.700	2.328.415	63.345	2.391.760
• universitaire lerarenopleiding	5.400	4.212	-193	4.019
• investeringen in huisvesting	92.526	92.527	0	92.527
• academische ziekenhuizen	472.297	472.296	14.874	487.170
• overige	34.384	20.917	0	20.917
Subtotaal bek. instellingen (7.1)	2.910.307	2.918.367	78.026	2.996.393
Gesubsidieerde instellingen (7.2)				
Open Universiteit Nederland	31.006	31.006	3.894	34.900
Instellingen internationaal onderwijs en onderzoek				
Institute of Social Studies (ISS)	8.948	9.272	333	9.605
Internationaal Instituut voor Lucht- en Ruimtevaartkaarteting en Aardkunde (ITC)	20.464	21.240	724	21.964
Stichting Afrika Studiecentrum	2.613	2.702	88	2.790
Infrastructural, Hydraulic and Environmental Engineering (IHE)	7.937	8.205	268	8.473
Institute for Housing and Urban Development (IHS)	2.353	2.435	85	2.520
Stichting Maastricht School of Management (MSM)	2.142	2.220	79	2.299
United Nations University (UNU)	713	742	31	773
Europees Universitair Instituut Florence	1.310	1.310	0	1.310
Nederlands Vlaams Instituut Caïro	64	64	0	64
Japan-Nederland Instituut (JNI)	43	43	0	43
Subtotaal instellingen internationaal onderwijs en onderzoek	46.587	48.233	1.608	49.841
Levensbeschouwelijke instellingen				
Universiteit voor Humanistiek	3.662	3.662	104	3.766
Katholieke instellingen van wetenschappelijk theologisch onderwijs	11.805	11.805	336	12.141
Theologische Universiteit der Gereformeerde Kerken in Nederland	4.002	4.002	114	4.116
Theologische Universiteit der Christelijk Gereformeerde Kerken in Nederland	559	559	16	575
Nederlandse Hervormde Kerk	3.149	3.043	87	3.130
Evangelisch-Lutherse Kerk	145	145	5	150
Remonstrantse Broederschap	79	79	3	82
Algemene Doopsgezinde Sociëteit	68	68	2	70
Unie van Baptistengemeenten	79	79	3	82
Oud-Katholieke Kerk	79	79	3	82
Bond van Vrije Evangelische Gemeenten	79	79	3	82
Nederlands Israëlitisch Genootschap	140	140	5	145

Subtotaal levensbeschouwelijke instellingen	23.846	23.740	681	24.421
Faciliterende organisaties				
Stichting Nederlandse Organisatie voor Internationale Samenwerking in het Hoger Onderwijs (NUFFIC)	6.992	7.166	1.789	8.955
Nederlandse deelname aan studiecentra en commissies van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	76	76	0	76
European University Association (EUA)	9	9	0	9
Netherlands America Commission for Educational Exchange (NACEE)	408	408	0	408
Stichting Handicap en Studie	691	691	19	710
Stichting UAF Steunpunt (SUS) / UAF	2.565	2.565	10	2.575
Interstedelijk Studenten Overleg (ISO)	227	227	0	227
Landelijke Studenten Vakbond (LSVb)	98	227	0	227
Subtotaal faciliterende organisaties	11.066	11.369	1.818	13.187
Overige	-2.155	1.039	-1.240	-201
Subtotaal gesubsidieerde instellingen (7.2)	110.350	115.387	6.761	122.148
Stimuleringsuitgaven (7.3)	5.934	11.158	-1.601	9.557
Overige uitgaven (7.4)	1.024	2.577	-838	1.739
Ontvangsten	1.248	1.248	0	1.248

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het wetenschappelijk onderwijs is ten opzichte van de 1^e suppletore begroting 2003 sprake van een stijging van de uitgaven met € 82,3 miljoen. De verplichtingen zijn met € 205,9 miljoen gestegen. De ontvangstenraming is ongewijzigd.

De verhoging van het uitgavenkader met € 82,3 miljoen bestaat voor € 82,9 miljoen uit technische mutaties en voor - € 0,6 miljoen uit een beleidsmatige verlaging. De belangrijkste aanpassing bij de technische mutaties is de toevoeging van de loonbijstelling 2003 van € 82,3 miljoen.

De beleidsmatige verlaging van € 0,6 miljoen betreft het aandeel van de sector wetenschappelijk onderwijs in de taakstelling subsidies. Op artikel 17 is dit nader toegelicht.

8. Internationaal onderwijsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	17.917	15.589	259	15.848
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	18.849	19.249	259	19.508
Mobiliteit	9.951	9.914	0	9.914
Samenwerkingsverbanden	3.387	3.443	0	3.443
Institutionele subsidies Nederland	4.547	4.629	134	4.763
Instellingen buitenland	500	620	0	620
Overig	464	643	125	768
Ontvangsten	99	99	204	303

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het internationaal onderwijsbeleid is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 259.000 ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 338.000 betreft het technische wijzigingen. Als gevolg van een beleidsmatige mutatie is de begroting verlaagd met € 79.000. De ontvangsten zijn met € 204.000 gestegen.

In de mutatie van € 125.000 bij de overige uitgaven van internationaal onderwijsbeleid, is een beleidsmatige verlaging van € 79.000 begrepen. Deze verlaging betreft het gedeeltelijk vrijvallen van middelen voor internationale emancipatie uitgaven in 2003.

9. Onderwijspersoneel

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	78.178	78.178	9.292	87.470
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	78.178	78.178	9.292	87.470
Arbeidsmarkt	9.813	9.813	340	10.153
Vakbondsfaciliteiten en voorzieningen	25.339	25.339	11.952	37.291
Zvoo	43.026	43.026	-3.000	40.026
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het onderwijspersoneel is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 9,3 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 13,1 miljoen betreft het technische mutaties. Daarnaast is er een autonome verlaging van € 3,8 miljoen opgenomen.

De technische mutaties betreffen de loonbijstelling van € 1,2 miljoen en een voorziening van bijna € 12,0 miljoen voor de ondersteuning van de in de sector aanwezige I/D-banen, zoals afgesproken in de cao 2003.

Autonoom is er sprake van een geraamde onderuitputting op het budget voor de zvo-uitkeringen van circa € 3,0 miljoen als gevolg van een geringer aantal aangevraagde uitkeringen en een gemiddeld enigszins lagere uitkering. Hiernaast zijn er € 0,8 miljoen minder uitgaven op het project Functiedifferentiatie.

10. Informatie- en communicatietechnologie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 10 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	134.816	131.818	-87.051	44.767
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	134.816	131.818	-29.213	102.605
Het faciliteren van scholen bij integratie van ict	92.152	92.352	-28.445	63.907
Het stimuleren van samenwerking	2.723	2.723	0	2.723
Internetplaats voor het beschikbaar stellen onderwijskundig materiaal	18.600	18.600	0	18.600
Gebruik ict als onderwijsmiddel	4.273	8.273	1.311	9.584
Beschikbaarheid van educatief materiaal	4.048	4.048	0	4.048
Participatie bedrijfsleven	1.000	1.000	-600	400
ICT en internationaal	1.000	1.000	-709	291
Metten van vorderingen van ict in het onderwijs	1.572	1.572	-768	804
Overige activiteiten	3.448	2.248	0	2.248
Ontvangsten	45.378	46.786	0	46.786

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor informatie- en communicatietechnologie is sprake van een daling van de uitgaven met € 29,2 miljoen en een daling van de verplichtingen met € 87,1 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletore begroting 2003. Voor € 26,8 miljoen betreft het technische mutaties.

Specificatie verplichtingenmutaties

Het verplichtingbudget wordt verlaagd met een bedrag van € 57,8 miljoen in verband met het vastleggen van het vervolg van het centrale contract voor de internetverbinding in het jaar 2002. Het verplichtingenbedrag is daarom in het jaar 2002 verhoogd en wordt dienovereenkomstig in het jaar 2003 verlaagd. Het verplichtingbudget is voorts verlaagd met de kasbudgetmutaties voor een bedrag van € 29,2 miljoen.

Specificatie uitgavenmutaties uitgaven per operationeel doel

Het faciliteren van scholen bij de integratie van ict:

- Interne overboekingen in verband met de verlenging van de bijdrage kennisnet t/m december 2003 naar: beroepsonderwijs en volwasseneneducatie € 11,0 miljoen, primair onderwijs € 9,7 miljoen en voortgezet onderwijs € 3,9 miljoen.
- Interdepartementale overboeking van € 1,4 miljoen naar het ministerie van LNV in verband met de verlenging van de bijdrage kennisnet t/m december 2003.
- Vermindering van het budget met € 2,4 miljoen door een terugboeking van de bijdrage van het ministerie van Economische Zaken op projecten ict.

Gebruik ict als onderwijsmiddel:

- Overboeking van € 1,3 miljoen voor de reallocaties van de budgetten 'internationaal' en 'participatie bedrijfsleven' i.v.m. het project 'centrale voorziening internet'.
- Correctie met € 2.000 van de telling van de 1e suppletore begroting van de operationele doelstellingen ten opzichte van het totaal.

Participatie bedrijfsleven:

- Overboeking van € 0,6 miljoen naar het budget 'gebruik ict als onderwijs-middel' in verband met de reallocatie van projecten.

ICT en internationaal:

- Overboeking van € 0,7 miljoen naar het budget 'gebruik ict als onderwijs-middel' in verband met de reallocatie van projecten.

Metten van vorderingen van ict in het onderwijs:

- Overboeking van € 0,6 miljoen voor de joint venture met de Inspectie t.b.v. de kwaliteitsmeting van ict op de scholen naar de Inspectie van het onderwijs.
- Overboeking van € 68.000 voor het project 'de nieuwe leraar' naar de Inspectie van het onderwijs.
- Overboeking van € 0,1 miljoen voor het project 'kennislink' naar het beleidsterrein onderzoek en wetenschapsbeleid.

11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 11 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	2.143.623	2.176.123	127.067	2.303.190
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	2.143.623	2.176.123	127.067	2.303.190
Ontvangsten	331.309	331.309	25.000	356.309

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor studiefinanciering is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 127,1 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. De uitgavenstijging van € 127,1 miljoen bestaat voor € 188,1 miljoen uit een technische mutatie en voor - € 61,0 miljoen autonome mutaties. De ontvangsten zijn met € 25,0 miljoen gestegen (voor € 13,1 miljoen betreft het een technische mutatie).

De technische uitgavenmutatie van € 188,1 miljoen bestaat voor € 80,4 miljoen uit prijsbijstellingen. Op het onderdeel rentedragende lening blijkt uit de realisatie 2002 en de eerste maanden van 2003 dat meer van de leenmogelijkheden gebruik wordt gemaakt. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 108,0 miljoen.

De autonome uitgavenmutatie van totaal - € 61,0 miljoen op de relevante WSF-uitgaven betreft een aanpassing van de raming 2003. De belangrijkste onderdelen betreffen:

- Lager dan voorziene uitgaven voor 2003 als uitvloeisel van de begrotingsraming 2004 op het onderdeel basisbeurs en aanvullende beurs voor een totaal van - € 109,0 miljoen. Dit komt met name door minder omzettingen van de voorwaardelijke lening prestatiebeurs naar gift. Dit betreft vooral de omzettingen vanwege het behalen van het diploma binnen 10 jaar na het begin van de studie.
- Op andere onderdelen van de prestatiebeurs is de begroting verlaagd met € 6,6 miljoen. Dit is het resultaat van de realisatie 2002 en de realisatie in de eerste maanden van 2003.
- Een verhoging van de uitgaven met € 47,8 miljoen op het onderdeel reisvoorziening. De verhoging is als het volgt te verklaren:
 - Een verhoging van de basisraming voor de vergoeding 2003 van het ov-contract met € 61,1 miljoen door de verlenging van het contract met de vervoersbedrijven per 1 januari 2003.
 - Een bijstelling van de afrekening van het ov-contract over voorgaande jaren met € 12,9 miljoen.
 - Een bijstelling van - € 35,3 miljoen van de uitgaven voor de ov-kaart die als prestatiebeurs (lening) wordt verstrekt.
 - Een bijstelling van de uitgaven voor 'reisvoorziening overig' met € 7,0 miljoen.
 - Overige bijstellingen op dit relevante uitgavenonderdeel van € 2,1 miljoen.

De stijging van de ontvangsten van € 25,0 miljoen bestaat voor € 13,1 miljoen uit een technische mutatie en voor € 11,9 miljoen uit een autonome mutatie. De technische mutatie betreft de aanpassing van de raming van de niet-relevante ontvangsten. De autonome mutatie van € 11,9 miljoen betreft voornamelijk een aanpassing van de raming van de ontvangsten voor 2003 op het gebied renteloze voorschotten op grond van de realisatie in 2002.

12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 12 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	361.777	361.047	-7.600	353.447
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	361.777	361.047	-7.600	353.447
Ontvangsten	13.835	13.835	-800	13.035

Toelichting 'budgettaire gevolgen van beleid'

Voor tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten is sprake van een daling van de uitgaven en de verplichtingen met € 7,6 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. De uitgavendaling van € 7,6 miljoen bestaat voor € 8,7 miljoen uit een technische mutatie en voor - € 16,3 miljoen uit een autonome mutatie. De ontvangsten zijn met € 0,8 miljoen gedaald.

De technische uitgavenmutatie van € 8,7 miljoen betreft in zijn geheel de prijsbijstelling. De autonome uitgavenmutatie van - € 16,3 miljoen vloeit voort uit de verwerking van de realisatie 2002 en de eerste maanden van 2003 en is te splitsen in:

- een meevaller van - € 23,9 miljoen op het onderdeel 'TS17-', voornamelijk met betrekking tot de uitgaven voor het schooljaar 2002/2003;
- een aanpassing van de raming voor 2003 van de uitgaven voor 'WTOS 18+' met € 2,6 miljoen;
- een aanpassing van de raming voor 2003 op het onderdeel 'VO18+' met € 5,0 miljoen.

De daling van de ontvangsten met € 0,8 miljoen is geheel autonoom van aard. Dit betreft een aanpassing van de raming 2003 op het onderdeel 'TS17-' met € 0,6 miljoen en op het onderdeel 'VO18+' met € 0,2 miljoen.

13. Lesgeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 13 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Lesgeldontvangsten	401.607	409.007	200	409.207

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

De lesgeldontvangsten zijn met € 0,2 miljoen gestegen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Deze stijging van € 0,2 miljoen is geheel autonoom van aard. Het betreft een aanpassing van de raming 2003 als gevolg van de verwerking van de realisatie 2002.

14. Cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 14 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	520.973	484.374	1.110	485.484
Waarvan garantieverplichtingen	263.395	263.395	0	263.395
Uitgaven	666.861	668.417	1.210	669.627
Kunsten	303.024	303.115	-3.364	299.751
Podiumkunsten	170.750	180.198		180.198
Film	9.767	11.342		11.342
Beeldende kunst/bouwkunst/ vormgeving	44.957	44.148		44.118
Amateurkunst en kunsteducatie	23.033	26.030		26.030
Kunsten algemeen	54.517	41.397		38.063
Letteren en bibliotheken	40.681	41.100	-91	41.009
Bibliotheken	30.697	31.258		31.258
Letteren	8.146	8.330		8.330
Overig	1.838	1.512		1.421
Fondsen	69.804	69.475	5.239	74.714
Cultureel erfgoed	244.771	246.055	1.891	248.037
Musea	138.823	138.823		134.472
Monumentenzorg	75.587	77.893		85.271
Archeologie	9.054	8.794		5.617
Archieven	3.135	2.953		3.946
Overig	18.172	17.592		18.731
Overig	8.581	8.581	-2.465	6.116
Ontvangsten	250	250	0	250

Toelichting 'budgettaire gevolgen van beleid'

Voor cultuur is sprake van een stijging van de uitgaven met € 1,2 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 6,6 miljoen betreft het technische mutaties. Voor - € 5,4 miljoen betreft het autonome en beleidsmatige wijzigingen. De verplichtingen zijn met € 1,1 miljoen gestegen. De ontvangsten zijn niet gewijzigd. De autonome en beleidsmatige mutaties zijn als volgt te verklaren:

Naar verwachting wordt een bedrag van € 8,0 miljoen minder uitgegeven dan gepland. Dit hangt onder meer samen met het beroep op de aanvullende regeling ID-banen cultuur en met de besteding van cultuurvouchers. De vouchers worden aan de leerlingen in het voortgezet onderwijs beschikbaar gesteld, maar een klein deel daarvan wordt naar verwachting niet besteed.

Voor het wegwerken van achterstanden bij de huisvesting van musea, archieven en diensten wordt € 3,7 miljoen aan de begroting toegevoegd.

De omschakeling naar ict-voorzieningen bij de blindenbibliotheken zal een uitloop hebben in 2004. Dit betekent niet dat het gehele beschikbare bedrag van € 3,3 miljoen in 2003 zal worden besteed. Een bedrag van € 0,9 miljoen zal pas in 2004 worden aangewend en wordt daarom naar dat jaar overgeheveld.

Voor cultuur bedraagt deze subsidietaakstelling in 2003 € 0,2 miljoen; de begroting is met dit bedrag verlaagd.

15. Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 15 (bedragen € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	857.173	850.787	31.901	882.688
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	857.661	851.275	31.901	883.176
Media	857.661	851.275	28.376	879.651
Zerobase	0	0	3.525	3.525
Ontvangsten	226.981	287.061	-33.591	253.470
Media	226.981	287.061	-70.336	216.725
Zerobase	0	0	36.745	36.745

Toelichting 'budgettaire gevolgen van beleid'

Voor media is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 31,9 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletore begroting 2003. Het betreft uitsluitend technische wijzigingen. De ontvangsten zijn met € 33,6 miljoen gedaald. Het betreft voor -€ 34,0 miljoen technische mutaties.

Uitgaven en verplichtingen

Media: de stijging bij media wordt voornamelijk veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling 2003 van ruim € 28,0 miljoen.

Zerobase: het uitgavenbudget is verhoogd met € 3,5 miljoen voor de uitgaven van de vergelijkende toets van commerciële radiofrequenties (zerobase).

Ontvangsten

De ontvangsten zijn in totaal met € 33,6 miljoen gedaald. Dit is het saldo van de ontvangsten van € 36,7 miljoen van de vergelijkende toets van commerciële radiofrequenties (zerobase) en het uitstellen van de verkoop van het Nederlands Omroepproductie Bedrijf (NOB) van -€ 70,3 miljoen.

16. Onderzoek en wetenschappen

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 16 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	697.100	707.756	36.156	743.912
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	741.357	753.097	18.371	771.468
Onderzoeksbestel	687.141	696.252	14.230	710.482
Specifieke beleidsthema's	44.784	47.577	3.567	51.144
Coördinatie en samenwerking	9.432	9.268	574	9.842
Ontvangsten	80.455	93.167	0	93.167

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid".

Voor onderzoek en wetenschappen is sprake van een stijging van de uitgaven met € 18,4 miljoen en van de verplichtingen met € 36,2 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletore begroting 2003. De ontvangsten zijn niet gestegen. De stijging van de uitgaven bestaat voor € 18,6 miljoen uit technische mutaties en voor - € 0,2 miljoen uit beleidsmatige mutaties. De stijging van de verplichtingen bestaat voor € 35,5 miljoen uit technische mutaties.

17. Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 17 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	-65.689	526.178	-537.916	-11.738
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	-65.689	526.178	-537.916	-11.738
Loonbijstelling	-6.532	592.153	-592.153	0
Prijsbijstelling	0	56.613	-56.613	0
Nader te verdelen	-59.157	-122.588	110.850	-11.738
Asielzoekers	0	0	0	0
Ontvangsten	2.996	18.600	-18.600	0

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het artikel nominaal en onvoorzien is sprake van een daling van de uitgaven en de verplichtingen met € 537,9 miljoen ten opzichte van de 1^e suppletore begroting 2003. Voor - € 639,4 miljoen betreft het technische mutaties. Voor € 101,5 miljoen betreft het autonome en beleidsmatige mutaties. De ontvangsten zijn met € 18,6 miljoen gedaald. Dit betreft een beleidsmatige mutatie.

Loonbijstelling

De bijstelling op de post loonbijstelling wordt grotendeels veroorzaakt door de uitdeling naar de verschillende beleidsterreinen. Het betreft een bijstelling uit de aanvullende post van € 598,7 miljoen in de 1e suppletore begroting en een bijstelling van € 1,8 miljoen in de 2e suppletore begroting (totaal € 600,5 miljoen). De verdeling van de loonbijstelling over de verschillende beleidsterreinen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Loonbijstelling (x € 1.000)

	2003
Basisonderwijs	167.803
Expertisecentra	21.323
Voortgezet onderwijs	151.918
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	72.699
Hoger beroepsonderwijs	44.887
Wetenschappelijke onderwijs	80.593
Internationaal beleid	76
Onderwijspersoneel	1.217
Cultuur	12.712
Media	928
Onderzoek en wetenschappen	16.074
Nominaal en onvoorzien	21.995
Bestuursdepartement	2.768
Inspecties	1.065
Adviesraden	141

Uitvoeringsorganisatie onderwijs	3.238
Uitvoeringsorganisatie cultuur	966
Uitvoeringsorganisatie wetenschappen	53
Totaal	600.456

Prijsbijstelling

Het betreft een bijstelling uit de aanvullende post van € 56,6 miljoen (40% van de tranche 2003) in de 1^e suppletore begroting en de uitdeling van de juridisch verplichte prijsbijstelling van € 42,3 miljoen in de 2^e suppletore begroting. Het restant van € 14,3 miljoen (zie in tabel 'nominaal en onvoorzien') zal worden gebruikt om het tekort op de doorwerking van de prijsbijstelling tranche 2002 te beperken.

De verdeling van de prijsbijstelling over de verschillende beleidsterreinen is in de onderstaande tabel weergegeven. Onderstaande bedragen betreffen de juridisch verplichte prijsbijstelling. De berekening van de prijsbijstelling voor de programma's van eisen voor de materiële instandhouding primair onderwijs is wettelijk voorgeschreven en vindt plaats op basis van CPB-ramingen. Voor 2002 is de prijsbijstelling 0,07%.

Prijsbijstelling (x € 1.000)

	2003
Basisonderwijs	576
Expertisecentra	50
Voortgezet onderwijs	316
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	587
Internationaal beleid	13
Studiefinanciering	8.911
Cultuur	897
Media (indexering omroepbijdrage)	27.161
Onderzoek en wetenschappen	2.071
Nominaal en onvoorzien	14.309
Bestuursdepartement	1.182
Inspecties	92
Adviesraden	10
Uitvoeringsorganisatie onderwijs	77
Uitvoeringsorganisatie cultuur	361
Totaal	56.613

Nader te verdelen

De mutatie van € 110,9 miljoen op dit onderdeel wordt grotendeels verklaard door:

- Saldo van mee- en tegenvallers: het tekort in 2003 van € 11,7 miljoen wordt merendeels veroorzaakt door een meevaller op het beleidsterrein studiefinancieringsbeleid van in totaal € 88,6 miljoen en tegenvallers door de beperking van incidentele loonontwikkeling van 0,5% naar 0,0% van € 78,3 miljoen en het niet doorvertalen van de taakstelling op de niet belastingontvangsten van € 18,6 miljoen.

- In de 1^e suppletore begroting zijn de taakstellingen subsidies en inhuur externen centraal geparkeerd op dit artikel. In deze 2^e suppletore begroting is de verdeling van deze taakstellingen over de verschillende beleidsterreinen verwerkt. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Taakstelling inhuur externen (x € 1.000)	
	2003
Bestuursdepartement	-457
Inspecties	-140
Uitvoeringsorganisatie onderwijs	-560
Uitvoeringsorganisatie cultuur	-151
Totaal	-1.308

Taakstelling subsidies (x € 1.000)	
	2003
Basisonderwijs	-72
Expertisecentra	-9
Voortgezet onderwijs	-543
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	-252
Hoger beroepsonderwijs	-410
Wetenschappelijke onderwijs	-594
Cultuur	-151
Onderzoek en wetenschappen	-229
Totaal	-2.260

Ontvangsten

De ontvangsten dalen met € 18,6 miljoen als gevolg van de taakstelling uit het hoofdlijnenakkoord op de niet belastingontvangsten. Deze algemene taakstelling moet ingevuld worden door meevallende niet-belastingontvangsten op de diverse departementale begrotingen, waaronder die van OCW. Deze taakstelling is niet verdeeld over de verschillende beleidsterreinen.

18. Bestuursdepartement

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 18 (bedragen x € 1.000)				
	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	157.164	174.235	40.313	214.548
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	157.164	174.235	40.313	214.548
Ontvangsten	567	567	0	567

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het bestuursdepartement is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 40,3 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 9,4 miljoen betreft het technische mutaties. De ontvangsten zijn ten opzichte van de 1e suppletore begroting ongewijzigd. De belangrijkste niet technische mutaties zijn hieronder toegelicht.

Kasschuif

Ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003 heeft er een kasschuif naar 2003 plaatsgevonden van € 31,7 miljoen. Deze kasschuif bestaat uit verschillende onderdelen. De belangrijkste zijn hieronder toegelicht:

- Een eerder getroffen voorziening voor de kosten van de Commissie Schutte is aangevuld met een bedrag van € 3,3 miljoen.
- Om de ingrijpende taakstellingen op het apparaat (volume- en efficiencykorting) mogelijk te maken, is een snelle en op kwaliteit gestuurde personeelsreductie noodzakelijk. In het laatste kwartaal van 2002 is daarbij stevig ingezet op het op maat gesneden individueel flankerend beleid. Om dit proces door te zetten is via kasschuiven een impuls van € 11,1 miljoen mogelijk gemaakt. Daarnaast is mobiliteit een belangrijk instrument, daartoe is een mobiliteitscentrum opgericht (€ 0,6 miljoen).
- Tegen de achtergrond van de efficiency- en volumetaakstelling is ten behoeve van de afzonderlijke veranderorganisatie kwaliteitsslag OCW een extra budget benodigd van € 4,6 miljoen.
- De externetaakstelling CFI (€ 2,2 miljoen) en het amendement educatieve omroep (€ 1,5 miljoen) zijn voor 2003 technisch niet uitvoerbaar. De wijze waarop de externetaakstelling CFI meerjarig wordt ingevuld, wordt onderzocht.
- De vertraging van de verhuizing brengt meerkosten (€ 2,8 miljoen) met zich mee. Zo moet onder andere de projectorganisatie een jaar langer draaien.
- Op het gebied van automatisering is sprake van een extra impuls van € 3,8 miljoen voor onder andere de verdere implementatie van SAP-finance, het inrichten van een SAP-HR module en nieuwe systemen.

19. Inspecties

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 19 (bedragen x € 1.000)

	Stand Ontwerpbegroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	46.344	47.162	4.343	51.505
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	46.344	47.162	4.343	51.505
Onderwijsinspectie	45.593	45.730	4.332	50.062
Inspectie Cultuurbezit	751	1.432	11	1.443
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid".

Voor de inspecties is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 4,3 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003 (voor € 3,0 miljoen betreft het technische mutaties). De ontvangsten zijn niet gestegen.

Bij de Onderwijsinspectie is € 1,5 miljoen voor sociaal beleid toegevoegd aan het budget 2003. Ter compensatie zijn de begrotingen 2004 en 2005 verlaagd met respectievelijk € 1,0 miljoen en € 0,5 miljoen.

De begroting van de Onderwijsinspectie wordt verlaagd met een bedrag van € 0,1 miljoen voor de verdere reductie van de inzet van externen. Deze taakstelling vormt onderdeel van het Hoofdlijnenakkoord Balkenende II.

De begroting van de Inspectie Cultuurbezit is met € 11.000 verlaagd als gevolg van de taakstelling externen uit het Hoofdlijnenakkoord Balkenende II.

20. Adviesraden

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 20 (bedragen x € 1.000)

	Stand Ontwerpbegroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	7.161	7.188	944	8.132
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	7.161	7.188	944	8.132
Onderwijsraad	2.659			
Raad voor Cultuur	3.005			
AWT	1.497			
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid".

Voor de adviesraden is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 0,9 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 0,8 miljoen betreft het technische uitgavenmutaties. De stijging van de verplichtingen bestaat op - € 17.000 na uit technische mutaties. De ontvangsten zijn ten opzichte van de 1e suppletore begroting ongewijzigd.

21. Uitvoeringsorganisaties onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 21 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	173.122	179.181	23.554	202.735
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	173.122	179.181	23.554	202.735
CFI	42.053	42.013	10.506	52.519
IB-Groep	99.171	105.270	12.020	117.290
Overige organisaties	25.311	25.311	7.196	32.507
Onverdeeld	6.587	6.587	- 6.168	419
Ontvangsten	408	408	0	408

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het artikel uitvoeringsorganisaties onderwijs is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 23,6 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 19,5 miljoen betreft het technische mutaties. De ontvangsten zijn gelijk gebleven.

De autonome en beleidsmatige mutaties (€ 4,1 miljoen) zijn als volgt te specificeren:

- Een verhoging van het CFI onderdeel met € 4,7 miljoen. Dit betreft een betaling van het bestuursdepartement voor extra werkzaamheden verricht in 2002 op het terrein van informatiebeleid. De hoogte van het door CFI in rekening gebrachte bedrag werd na contra-expertise door een extern bureau begin 2003 alsnog akkoord bevonden.
- Een verlaging van het CFI onderdeel met € 0,6 miljoen voor de verdere reductie van de inzet van externen. Deze taakstelling vormt onderdeel van het hoofdlijnenakkoord Balkenende II.

22. Uitvoeringsorganisaties cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 22 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	68.627	69.766	5.827	75.593
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	68.627	69.766	5.827	75.593
Cultuurinstellingen	33.273	34.536	6.070	40.606
Rijksarchiefdienst	35.354	35.230	-243	34.987
Ontvangsten	244	244	0	244

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het artikel uitvoeringsorganisaties cultuur is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 5,8 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Voor € 7,0 miljoen betreft het technische mutaties en voor - € 1,2 miljoen betreft het beleidsmatige mutaties. De ontvangsten zijn ongewijzigd.

Dit artikel is met € 0,2 miljoen verlaagd als gevolg van de taakstelling externen uit het hoofdlijnenakkoord Balkenende II.

Als gevolg van een correctie op de verwerking van de volume/efficiencytaakstelling uit het strategisch akkoord Balkenende I is het artikel met € 0,4 miljoen verhoogd.

Daarnaast is als correctie op een eerdere kasschuif een bedrag van totaal € 1,5 miljoen overgeheveld naar de jaren 2004-2008.

23. Uitvoeringsorganisaties wetenschappen

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 23 (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2003	Stand 1 ^e suppletore begroting 2003	Mutaties 2 ^e suppletore begroting 2003	Stand 2 ^e suppletore begroting 2003
Verplichtingen	2.365	2.365	53	2.418
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	2.365	2.365	53	2.418
CFI	2.365	2.365	53	2.418
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting "budgettaire gevolgen van beleid"

Voor het artikel uitvoeringsorganisaties wetenschappen is sprake van een stijging van de uitgaven en de verplichtingen met € 53.000 ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2003. Het betreft een technische mutatie.